

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

ผิดถูกเราผ่านมาแล้ว

ก่อนจ้กหัน

พระให้ตั้งใจภาวนานะ อย่าเหลวๆ ไหลๆ ไม่ได้นะ ระยะเวลาที่เราออกช่วยโลกนี้ พระเรารู้สึกจะหย่อนลง หย่อนยานลงในการปฏิบัติเข้มงวดกวัดขังมาแต่ก่อน เพราะเกี่ยวกับโลกที่ต้องช่วยกันอย่างว่านั่นแหละ อย่าลืมตัวนะให้เร่ง สติสำคัญมากนักภาวนา ผมไม่ได้ขี้สติ ทั้งๆ ที่เราดำเนินมาด้วยสติทั้งนั้น สตินี้ควบคุมความคิดปรุง ความคิดปรุงนั้นมีกิเลสตันออกมา อยากให้คิดให้ปรุงเรื่องนั้นเรื่องนี้ ถ้ามีสติบังคับเอาไว้ กิเลสตัวคิดปรุงนี้จะอยู่ภายใน ออกไม่ได้ แม้มีกิเลสอยู่ก็ไม่ออกทำลายเรา ถ้าสติครอบอยู่แล้ว สติเป็นพื้นฐานสำคัญนะผลไม่ได้ นักปฏิบัติเพื่อแก้กิเลส สติต้องติดแนบอยู่กับจิตตลอดเวลา นี่คือหลักความเพียร ปัญญาจะออกเป็นระยะๆ แต่สตินี้เป็นพื้นฐานทีเดียว

เราตั้งธรรมบทใดๆ ก็ตาม สติต้องติดอยู่ในนั้น ไม่ตั้งก็เป็นสติ เป็นลักษณะเรียกว่าสัมปชัญญะ นี่คือผู้แก้กิเลส ต้องมีสติควบคุมตลอดเวลา สังขารนั้นตัวสำคัญ สังขารกับสัญญา ความหมาย ความคิดความปรุง จะมีธรรมชาติอันหนึ่งเรียกว่ากิเลส ผลักตันออกมาให้คิดให้ปรุงให้สำคัญมั่นหมาย ตัวคิดตัวปรุงนี้ไม่ได้เป็นกิเลส ตัวตันออกมานั้นเป็นกิเลส ท่านจึงว่าชั้นธลวันๆ กับชั้นธที่เป็นไปด้วยกิเลส ชั้นธลวันๆ คือชั้นธพระอรหันต์ ไม่มีอะไรผลักตันออกมา ตาดูก็ดู ไม่มีกิเลสตันออกมาเพื่อทำผลประโยชน์แก่ตัวเองแล้วทำลายเรา ตา หู จมูก ลิ้น กาย สัมผัสสัมผัสอะไรๆ นี้ ถ้าเป็นชั้นธของพระอรหันต์ชั้นธลวันๆ ไม่มีกิเลส เพราะกิเลสภายในตายหมดแล้ว ถ้าชั้นธของเรา ความคิดความปรุง ตา หู จมูก ลิ้น กาย นี้ออกเป็นทางเดินอย่างราบรื่นของกิเลสตลอดไปถ้าไม่มีสติ ให้พากันจับหนี่ให้ดี

นี่พูดทุกสิ่งทุกอย่างพูดด้วยความเอาใจหาญชาญชัย แม่นยำอยู่ในหัวใจ ถอดออกมาสอนท่านทั้งหลาย ให้จำให้ดี นี่ละวิธีการแก้กิเลส สติเป็นพื้นฐานๆ สติไม่ออกได้ละถ้าสติดีอยู่แล้ว มันจะปรุงออกมาปั๊บแล้วเป็นเรื่องเลย นั่นละเรื่องกิเลส ต่อสายยาวเหยียดไปเลย อันนี้สำคัญมาก ให้มีสตินะอยู่ที่ไหนๆ ความเคลื่อนไหวไปมาสติติดแนบๆ กิเลสจะไม่ออกเพ่นพ่าน ต่อไปสติเป็นพื้นฐานแล้วมีกำลังขึ้นๆ กิเลสตัวคิดตัวปรุงต่างๆ ค่อยอ่อนลงๆ

แล้วจิตก็สงบได้ ที่จิตสงบไม่ได้ก็เพราะกิเลสมันตันความคิดความปรุงออกให้อยากนั้น
อยากนี้ ตันอยู่ตลอดเวลา มันก็เป็นกิเลสตลอดเวลาซิ

ถ้าสติบังคับเอาไว้มันจะอยากขนาดไหนต้องสู้กัน ไม่สู้ไม่เรียกว่านักรบ ต้องสู้กัน
ความอยากนั้นละคือกิเลส มันอยากมันหิวมันโหยตลอดเวลาอยู่ในใจ เราจะเห็นได้ชัดเจน
ประจักษ์ร้อยเปอร์เซ็นต์ก็คือว่า พอกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจ ชั้นนี้ไม่มีอะไรเลย
เหมือนเครื่องมือของเรานี้วางไว้ที่ไหนก็อยู่อย่างนั้น ตาก็ดูไป หูก็ฟังไป ไม่มีพิษมีภัย จมูก
ลิ้น กาย สัมผัสสัมผัสอะไรไม่มี กิเลสขาดสะบั้นไปแล้วไม่มี จึงเรียกว่าชั้นธลวัน ๆ ชั้น
ของพวกเราทั้งหลายนี้มันชั้นธลวันเป็นพิษเป็นภัย เป็นชั้นธลวันแห่งจงอางกัดแต่เจ้าของ จำให้
ดีนะผู้ปฏิบัติธรรม ทำเร็ว ๆ ร่อน ๆ ไม่ได้นะ หลักธรรมต้องมีความเพียร สติเป็นพื้นฐาน
สำคัญ ถ้าไม่มีสติไม่เป็นที่น่าเดินจนขาหักก็ไม่เป็นท่า เดินจนกรม นิ่งก็เหมือนกันสติต้อง
ติดแน่น

เวลามันจะว่างเหงาหวานอนให้เปลี่ยนอิริยาบถลงเดิน นั่นวิธีการตัดเจ้าของต้องมี
หลายแบบหลายฉบับ อย่างในครั้งพุทธกาลท่านแสดงเอาไว้ ท่านฝึกเจ้าของ อันนี้เป็น
ธรรมะขั้นสูง เดินจนกรม นิ่งภาวนา มันชักโง่งง คือชั้นธลวันเพียบแต่ใจมันไม่ถอย นั่นละ
ใจของธรรมะขั้นสูงเป็นอย่างนั้น ใจที่จะให้ผ่านให้พ้นไม่ถอย แต่ธาตุชั้นธลวันเป็นเครื่องมือมัน
อ่อน อยากหลับอยากนอน นิ่งอยู่มันง่วง ลงไปเดินจนกรม เดินมันยังง่วง เอ้า มองดูทิศดู
ดาวอะไร ท่านก็บอกวิธีการ ดูนั่นดูนี้แล้วมันยังง่วง ท่านก็ลงน้ำ ลงน้ำมันยังง่วง เดินลงไป
ฟาดเอาจนกระทั่ง เอาพวกหญ้าอะไรมาโปกศีระชะ

มีในตำรานั้น อ่านธรรมดานี้ไม่เชื่อ ผ่านเข้าไปนั่นปู่เชื่อทันที คือจิตเอาจริงเอาจัง
ตลอดเวลา แต่ธาตุชั้นธลวันเครื่องมือนี้มันอยากหลับอยากนอน เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เป็น
เรื่องของธาตุของชั้นธลวันอ่อน ท่านก็หาวิธีฝึกเพื่อจะก้าวเดินทางด้านจิตใจ สุดท้ายก็ไป
สำเร็จอยู่ในน้ำนั่นแหละ เอาหญ้ามาโปก เอาฟางมาโปกหัวให้เปียก ๆ คือจิตดวงนี้จิตหมุน
ตัว จิตอัตโนมัติ ยังไม่ได้เข้าถึงนี้ไม่รู้ พูดอย่างนี้ไม่เชื่อกัน เราเชื่อแล้วมันเป็นอย่างนั้น คือ
จิตไม่ถอยเลย แต่ธาตุชั้นธลวันอ่อนมันจะตาย อยากหลับอยากนอน มันคนละแผนกนะธาตุ
ชั้นธลวันกับจิต นั่นท่านฝึกท่าน อันนี้เป็นเรื่องของความเพียรอัตโนมัติ หมุนตัวที่จะออกโดย
ถ่ายเดียว

เราไม่อยู่ในขั้นนั้นเราก็ต้องเอาหนักอีกขั้นหนึ่ง บังคับกัน ให้จำให้ตีนักปฏิบัติ จะ
เหลวไหลโลเลไปหมดนะเวลานี้ กรรมฐานเรารู้สึกว่าอ่อนลงตอนที่ช่วยชาติบ้านเมือง ครูบา
อาจารย์พาก้าวพาเดิน ลูกศิษย์ลูกหาจะอยู่เฉย ๆ จิตชืดก็ไม่ได้ แน่ จะตำหนิตรงไหนก็

ตำหนิไม่ได้แหละ เป็นแต่เพียงว่าให้ตั้งตัวอยู่เสมอ ถึงช่วยชาติก็ให้ช่วย บ้านเมืองส่วนรวมก็ให้ช่วย ช่วยตัวเองก็ให้ช่วย อย่าปล่อยวางทั้งสองนี้ถูกต้องนะ เอาเท่านั้นละ ให้พร

หลังจ้งหัน

ท่านดึกก็อยู่ในป่า หมุนตัว ๆ อยู่ในป่าเหมือนกันท่านดึก ท่านชอบจะอยู่ทางนาแห้ว แต่ก่อนอยู่ทางน้ำหนาวมันมีทั้งถ้ำทั้งป่าที่เราซื้อไว้แถวนั้น ซื้อป่าไว้ตั้งหลายพันไร่ละมัง ซื้อที่ที่น้ำหนาวตั้งหลายพันไร่ (๒,๕๐๐ ไร่ครับ) นั้นแล้ว ก็เผื่อว่าที่เหล่านั้นจะเป็นที่สะดวกสบายสำหรับพระภิกษุ ที่สำคัญก็คือที่เหล่านั้นเป็นที่ต้นน้ำลำธาร เราซื้อครอบไว้หมด น้ำก็ไหล เช่นแม่น้ำเลยออกจากนั้นนะ แม่น้ำเลยที่ผ่านมานั้น ผ่านมาวังสะพุงหรืออะไร ใช้ละแม่น้ำเลยที่ผ่านมาวังสะพุง ที่ต้นน้ำเราซื้อไว้หมด ท่านดึกชอบไปอยู่แถวนั้น เดียวนี้มันเป็นป่าพื้นที่ขึ้นมามากมาย เป็นดง แต่ก่อนถูกเขาทำลายบ้างอะไรบ้าง กำลังจะหมดไปว่างั้นเถอะ พอเราซื้อไว้แล้วมันก็ขึ้นใหม่

โห เป็นล้าน ๆ เงินนะมันของเล่นเมื่อไรที่ซื้อแถวนั้น ซื้อไว้หมดเลย ซื้อไว้เพื่อโลกนั้นแหละไม่ได้เพื่อเรา ถ้าคิดไปอย่างนั้นอีก ที่ไหนก็มีแต่รอยมือเราไปเที่ยวทำไว้ ๆ ป่าที่ซื้อไว้ก็คือทางน้ำหนาว กว้างขวางมาก ซื้อไว้หมดเลยแถวนั้น เดียวนี้ก็ได้อาศัยนั้นละ พระท่านไปตั้งเป็นแห่ง ๆ ห่าง ๆ กัน เช่นอย่างท่านชิตก็อยู่ทางนี้ อีกวัดหนึ่ง มีหลายวัดอยู่ในบริเวณที่เราซื้อไว้ทั้งหมด ท่านดึกชอบทางโน้น มันคนละแบบ ท่านเซอร์รี่ไปแบบหนึ่งนะ มีแต่สำคัญ ๆ ทั้งนั้น เอาจริงเอาจัง เราก็ดูชมเชยอยู่สัก ๆ ฟังจะมาพูดวันนี้ แต่ก่อนเราไม่พูดหากภายในมันจับกันอยู่ตลอด กิริยาภายนอกเราไม่พูด ถ้าเอามาพูดอย่างนี้มันจะเป็นเรื่องราวขึ้นไปใช้ใหม่ละ ถ้าไม่พูดเก็บไว้ภายในอย่างนี้มันก็ไม่มี พวกนี้ตั้งใจทั้งนั้นที่มาอยู่

เราจึงอยากจะมีครูบาอาจารย์คอยแนะนำสั่งสอนอุบายวิธีการต่าง ๆ ที่ถูกต้องแน่นอน แล้วจะก้าวเดินได้สะดวก ๆ รวดเร็ว สำคัญอยู่ที่ผู้ให้อุบายนะ การทำตั่งหน้าตั่งตาทำ แต่เมื่อไม่ถูกตามจุดหมายมันก็เสียกำลังวังชา เสียเวลาลำเวลาไป มีผู้คอยแนะนำบอกอยู่เสมอมันก็ไปตามเข้มนั้นปึบ ๆ รวดเร็ว พูดที่ไหนมันก็ไม่พ้นที่เราเอาพ่อแม่ครูจารย์มาตั่งไว้บนหัวอกบนหัวใจเราตลอด ก็เพราะเหตุนี้เอง จับตรงไหน ๆ มีแต่ได้จากท่าน ๆ ทั้งนั้น ถูกท่านชนาบ ๆ คือมันไม่ลงท่านง่าย ๆ เข้าใจใหม่ ถ้าว้นไหนที่มันยังไม่ลงมันเถียงท่านชิต แต่เราเชื่อที่ว่าเราเถียงท่านไม่ใช่เถียงแบบทูลฎิมานะนะ เถียงหาความจริง ถ้าว้นไหน

ไม่ลงก็ขัดกันอยู่ตรงนั้น พอลงแล้วหมอบ ๆ แนะ เราได้แบบนี้ทั้งนั้นกับพ่อแม่ครูจารย์มัน เพราะท่านรู้นิสัย ท่านจะพูดธรรมดาไม่ได้กับเรา

อย่างคุยกันนี้เหมือนพอกับลูกนะ ธรรมดา ๆ เหมือนพอกับลูก ความสนิทสนมอะไร ๆ พอพลิกมาธรรมะปั๊บ ปูบเลยทันที ไม่เคยที่ท่านจะพูดธรรมดา ๆ กับเรา พอหันมาทางธรรมะนี่เปรี้ยวเลย แล้วจุดไหนจุดนั้น ๆ จับติด ๆ นั้นซึ่งจะว่าเร็วก็ได้จับติด มันไม่เสียเวลา เวลา เช่นอย่างที่ว่า สมาธินอนอยู่เหมือนหมูขึ้นเขียง โห้ย เราลืมเมื่อไร ท่านลากลงจากเขียงมันยังหลับอยู่บนเขียง (ล้อม) รอบด้วยหอมกระเทียม เขาหันหอมกระเทียมแล้ว หมูยังนอนอยู่บนเขียง คือมันผาสุกเย็นใจสบายใจ

จิตที่เป็นความสงบแล้วมันจะไม่อยากคิดอยากปรุงอะไร กวนใจทั้งนั้นแหละ ผิดกับที่จิตไม่มีอรรถมีธรรม ไม่มีสมาธิ ถ้าไม่ได้คิดอยู่ไม่ได้ ต้องคิดต้องปรุง อยากคิดอยากปรุงยุ่ง มีแต่กิเลสใส่ออกให้คิด ที่นี้พอน้ำดับไฟ จิตสงบลงไปด้วยจิตตภาวนาแล้ว สงบลง ๆ ที่นี้ความคิดเป็นการรบกวน ไม่อยากคิด อยู่ทั้งวันมันอยู่ได้สบาย ไม่มีเรื่องอะไรเลย เหลือแต่ความรู้ที่แน่วอยู่ นั่นละที่ท่านมาลากออก ก่อนที่ท่านจะลากท่านถามบ่อยนะ เราไม่รู้ว่าท่านจะเชกกบาลเรา ท่านถาม เป็นยังไงท่านมหา จิตสงบดีอยู่หรือ เราก็กวาดเรียนท่านสงบดีอยู่ ว่างั้นแหละ ท่านก็เฉยไป ครั้นนานเข้า ๆ ถามเข้าเรื่อย บทเวลาจะเอา เป็นยังไงท่านมหา จิตสงบดีอยู่หรือ สงบดีอยู่ ท่านจะนอนตายอยู่นั้นหรือ ขึ้นเลยทันทีเห็นไหมละ ท่านจะนอนตายอยู่นั้นหรือ ในสมาธินั้นหรือ แบบหมูขึ้นเขียงนั้นหรือ

โอ้ย ไม่ลืมนะ ท่านเอาเต็ดมากเพราะเราติดมาก ติดความสงบ ไม่อยากคิดอยากปรุงกับเรื่องอะไรทั้งวัน เหมือนโลกนี้ไม่มี เหลือแต่ความรู้ที่แน่ว จนกระทั่งจิตมันเหมาเอานั้นเลย นี่ละนิพพานจะเป็นตรงนี้ นั่นเห็นไหมติดสมาธิ นี่ก็ไม่ลืม ท่านลากออกจากสมาธิเถียงท่านเสียตาดำตาแดงมันไม่อยากออก ก็ไม่ลืม ลงจากท่านไปแล้วยังวิตกเจ้าของ ทั้ง ๆ ที่เราก็มั่นใจความบริสุทธิ์ใจของเราว่า เราไม่มีทิฐิมานะอะไรกับท่าน ที่จะโต้เถียงเพื่อเอาแพ้อาชนะ เราไม่มีก็จริง แต่มันขัดกันอย่างผาดโผนละชีระหว่างลูกศิษย์กับครู นิสัยอันนี้ก็เป็นอย่างนี้ด้วยใช้ไหมละ ถ้าไม่ลงไม่ถอยยังบอก ถ้างงหมอบทันทีเลย นี่ก็หาเหตุผลอย่างนั้น ขัดกันจนพระแตกมาทั้งวัด ก็มีสองต่อสองเท่านั้นอยู่ข้างบนกุฏิ พระแตกมาทั้งวัดกลางคืนมีด ๆ พอท่านขึ้นทางจงกรมปั๊บเราตามขึ้นไปเลย เอากันเลย

ปัญหาขึ้น เสียงท่านก็ลั่น พระอยู่ในป่าอยู่ที่ไหน เดินจงกรม ได้ยินเสียงลั่นมาอยู่ใต้ถุนเต็มหมดเลยนะ แต่เสียงไม่มี หมดวัดว้างนั้นเถอะ นี่เวลาถกเถียงกับท่าน จนกระทั่งพอลงไปแล้วยังมาวิตกเจ้าของ ทั้ง ๆ เราก็มั่นใจว่าเราหาความจริง แต่มันก็อดไม่ได้เพราะขัดกัน

อย่างผาดโผน พอลงไป เอ้ เรานี้ก็ว่ามามอบกายถวายตัวต่อท่านให้ท่านแนะนำสั่งสอน แล้ววันนี้มันไปได้แซมเปียนอันธพาลมาจากไหน มันถึงชั้ดกับท่านเอาเสียอย่างใหญ่โต ถ้าหากว่าเราเก่งจริงแล้วจะมาหาท่านทำไม ถ้ามาหาท่านก็ต้องฟังท่านบ้างซิ ไปเถียงท่านอะไร นักหนา นี่ที่ว่าให้เจ้าของนะ เราก็เชื่อความบริสุทธิ์ของเราอยู่ ใ้เรื่องความแพ้ชนะมันไม่มี ละ หากความจริง ถ้ามันไม่ลงในจุดไหนมันไม่ยอมนะ มันขวางอยู่ในนั้น พอลงนี้ปุ๊บเลย ฟุ้งเลย เพราะหาแต่หลักแต่เกณฑ์อย่างนั้น

หากว่าความรู้ความฉลาดของเราเก่งจริง ๆ เราจะมาหาท่านทำไม มามอบกายถวายตัวต่อท่านทำไม แล้วท่านพูดทำไมไม่ฟัง ตรงไหนที่เถียงท่านนั้นละที่ว่าไม่ฟัง ลงมาวิตก เจ้าของนะ แต่ท่านไม่มีอะไรแหละ ยอมรับว่าเอาจริงเรากับพ่อแม่ครูจารย์มัน เอาจริงต่อกันจริง ๆ คือทางนี้ก็หาความจริง ทางนั้นก็เมตตาเต็มส่วน ชั้ดกันเหมือนนักมวยแซมเปียน จนพระแตกมาวัดทั้งวัดเลยเต็มอยู่ใต้ถุนรอบ ๆ หมดเลย

จากนั้นแล้ว ที่ท่านลากออกจากสมาธิเข้าสู่ปัญญา เมื่อเราถือว่าท่านเป็นครูเป็นอาจารย์ ท่านว่าก็จะไปเถียงท่านหาอะไรนักหนา ยอมรับท่าน ปฏิบัติตามท่านซึ่งจึงสมเป็นลูกศิษย์มีครู ดีเจ้าของนะ ออกจากนั้นก็ลากหมูลงจากเชียงละชี จากสมาธิออกทางด้านปัญญา พอออกก็มันพร้อมแล้วนี่ จิตมันอิมอารมณ์หมดแล้ว จะให้พิจารณาอะไร ๆ นี่มันไปตามนั้นเลย มันไม่ได้แลลบนทางนี้ทางนี้ เช่นจิตของเรายังไม่สงบนี้จะพาพิจารณาทางด้านปัญญา เป็นสัญญาอารมณ์ เป็นสมุทัยไปเลย ที่นี้จิตมันอิมอารมณ์แล้วใส่ตรงไหน มันก็ติดปั๊บบ ๆ

พอออกตามที่ท่านว่าแล้วที่นี้พอพิจารณา เอ๊ะ ชอบกล ๆ มันออกแล้วนะที่นี้ ฟุ้ง ๆ แล้ว ออกก็ผาดโผนแบบเดียวกันนั้นแหละ กลับคืนไปเอากันอีก ที่พ่อแม่ครูจารย์ว่าให้ ออกพิจารณานั้น ที่นี้มันออกแล้วนะ มันออกยังไง ท่านก็ว่า ออกไม่ได้นอนทั้งวันทั้งคืน กลางคืนนอนไม่หลับเลย กลางวันมันยังไม่หลับอีก นั้นละมันหลงสังขารท่านว่า คำว่าหลงสังขารท่านพูดกำกวมเอาไว้นะ เป็นไม้ซุงตั้งท่อนไว้เลยให้เราไปแจเอง นั้นละมันหลงสังขาร ทางนี้ก็ตอบขึ้นมา ถ้าไม่พิจารณามันก็ไม่รู้ไม่เข้าใจ นั้นละบ้าหลงสังขาร ข้าเข้าอีกนะ ท่านไม่ยอมให้ คือถ้ายอมให้เราจะหลงไปอีก ท่านรู้เอาไว้เลย นั้นละบ้าหลงสังขาร ท่านว่าเลย ที่นี้นิ่งนะไม่ตอบ แต่มันไม่ถอยของมัน หมุนตัว ๆ กลางคืนทั้งคืนไม่หลับเลย กลางวันยังจะไม่หลับมันหมุนของมันขนาดนั้นนะ เวลามันออกมันรวดเร็ว เพราะสมาธิเต็มภูมิแล้ว พอท่านขับออกจากหมูขึ้นเขียง มันออกมันก็ออกเตลิดเปิดเปิง มันเห็นผล อ้อ แก้กิเลสมันแก้ด้วยปัญญาต่างหากไม่ได้แก้ด้วยสมาธิ เอาละนะที่นี้ สมาธิมันนอนตายอย่าง

ท่านว่าจริง ๆ ไม่เห็นได้อุบายแบายคายอะไร พอออกทางด้านปัญญานี้มันหมุน รู้ันรู้ันเข้าไปเรื่อย ๆ ทีนี้มันก็เพลิน เพลินก็เพลินไปใหญ่เลย จนท่านว่าบ้าหลงสังขาร

คือคำว่าสังขารนี้ ถ้าเราพิจารณามันเลยเถิด สังขารนั้นเป็นสังขารฝ่ายธรรมที่จะแกกิลเลสก็จริง แต่สังขารฝ่ายสมุทัยมันแทรกเข้าไปนั้น เวลาเราพิจารณาผ่านไปถึงมารู้ทีหลัง ท่านพูดกลาง ๆ เอาไว้อย่างนั้นให้เราไปแจเองรู้เองยอมเอง อ้อที่ว่าบ้าหลงสังขารนี้ คือสังขารสมุทัยกับสังขารของมรรคของธรรมมันแทรกกันได้ เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการพักให้พอเหมาะพอดี มันก็เป็นอย่างท่านจริง ๆ จับได้ทุกแง่ทุกมุม ไม่ผิดเลยท่านสอนตรงไหนตรงเป้ง ๆ มันผิดอยู่กับเราที่ตาบอดเถียงท่าน

นี่ละการสอนหม้อสอนเพื่อน เราจึงวิตกวิจารณ์ กลัวสอนกันสุมสี้สุมห้า ไม่เข้าใจสอนกันมันล่าช้า หรือขัดขวางก้าวไม่ออกก็มี ถ้าเข้าใจแล้วนี้สอนมันพุ่ง ๆ เลย เกาะตามนั้นติดไปเลย ๆ มันรวดเร็ว ที่เราพูดนี้ใครจะว่าเราเป็นบ้าก็ตาม ว่าบ้าน้ำลายหรือว่าไอ้วาอวดก็ตามเราไม่เคยสนใจกับสิ่งเหล่านี้ ยิ่งกว่าความจริงที่จะให้เพื่อนฝูงที่มาศึกษาอบรมกับเราได้รับความจริงจากที่สอนลงตามหลักความจริงนี้ว่าฉันนะ เราไม่เคยมีอะไรที่จะไปหวั่น ไม่หวั่น จะว่าอะไรสามแดนโลกธาตุมันเท่ากับกองมูตรกองคูถ พูดให้มันชัดเจน

อย่างเขามาโจมตีว่า อวดอูตรินนุสธรรม ๆ โอ้ย พวกหมา เราอยากว่าฉัน มึงไม่เคยเป็นคน มึงก็ปฏิเสศคน จะให้เป็นหมาเหมือนมึงหมดั้นเธอ คนก็คน หมาก็หมาชิ เนาะ ไปอย่างนั้นเสีย มันไม่สนใจนะ คือความจริงที่มันพุ่ง ๆ มันเอาใครมาเป็นพยาน มันแน่นอยู่ในหัวใจ ทุกอย่างแน่นลงไปเลย เวลามันรู้มันเป็นขึ้นมาแล้วสอนหม้อเพื่อนมันก็แน่นเลย มันไม่ไปว่านั้นถูกหรือผิด ไม่มี พุ่ง ๆ เลย ทีนี้ผู้ฟังก็ตายใจละชิ เกาะติด ๆ ก็พุ่งเลย ได้รวดเร็วอย่างพ่อแม่ครูจารย์มันสอนเรา ท่านว่าตรงไหนมันถูกหมดนี้เนาะ ไม่เคยมีผิด คือเรื่องของเรามันมักจะผาดโผนทั้งนั้นละ ท่านจึงสอนแบบผาดโผนแบบเดียวกัน

นั่งคุยกันธรรมดานี้เหมือนพอกับลูก แต่พอหมุนเข้าธรรมะนี้เปรี้ยวเลย ท่านไม่เคยพูดธรรมดานะพูดธรรมะกับเรา ออกเปรี้ยว ๆ เลยเพราะท่านรู้นิสัย ไม่งั้นมันไม่จับหรือมันไม่ลงมันไม่ยอมรับ ต้องเอาให้ลงเลย ถ้าลงบียยอมเลยหมอบเลย เนาะ เป็นอย่างนั้นจริง ๆ เรา ก็คิดดูซิอย่างนั่งตลอดรุ่ง ถ้าท่านไม่ห้ามนี้จะฟัดอีกนะ ถึงขนาดกันแตก แตกก็แตกถ้ากิเลสยังไม่แตกยังไม่ถอยนุ่นนะ พอท่านใส่เปรี้ยวเข้าไปสารตีฝีกม้าเท่านั้นหมอบเลย อันนี้ไม่เถียงนะ ไม่เถียง ม้าที่ตัวมันผาดโผนโจนทะยาน สารตีเขาต้องฝีกอย่างหนัก ไม่ควรให้กินหญ้าไม่ให้กิน ไม่ควรให้กินน้ำไม่ให้กิน มีแต่ฝีกถ่ายเดียว เอาอย่างหนัก เวลาว่ามัน

ค่อยลดพยศลงๆ การฝึกเขาก็ลดลงตามๆ กัน จนกระทั่งมาใช้งานใช้การได้แล้วการฝึกแบบนั้นเขาก็งดไป

ท่านพูดเพียงเท่านี้มันเข้าใจแล้ว เพราะเราเรียนมาแล้ว อันนี้มีในคัมภีร์แล้ว พอท่านแย้งเท่านั้นมันเข้าใจ เรายังมีเสียชีวิตอยู่ เคยมาพูดให้หมู่เพื่อนฟัง เสียตายอันหนึ่ง ท่านว่าสารถิฝึกม้าเขาฝึกอย่างนั้น ไอ้หมาตัวนี้มันฝึกแบบไหน อยากให้ท่านย้อนเข้ามานี้อีกสักหน่อยมันจะถึงใจ นิสัยเรามันหยาบ ไอ้ม้าตัวนี้มันฝึกยังไง อยากให้ท่านย้อนมา แต่กันแตกไม่ได้เรียนให้ท่านทราบนะ ไม่สนใจ แต่ท่านก็รู้ เว้นสองคืนสามคืนแล้วขึ้นไปหาท่านนั่งตลอดรุ่ง เพราะนั่งคืนไหนได้แม่นยำทุกคืน เราไม่เคยพลาดนั่งตลอดรุ่ง ที่สละเป็นสละตายแต่ผลประโยชน์ไม่ได้ จิตๆ ซัดๆ ออกมา ไม่เคยมี คืนไหนก็คืนนั้น เป็นแต่เพียงลงช้าหรือเร็วต่างกัน

ถ้าวันไหนธาตุชั้นนี้ไม่สะดวก ธาตุชั้นนี้เป็นเครื่องมืออันหนึ่งเหมือนกันนะ ถ้าไม่สะดวกพิจารณาต้องบอบช้ำมากกว่าจะลงได้ในจุดนั้นเป็นเวลานาน แล้วร่างกายก็บอบช้ำมาก ถ้าวันไหน อากาศนี้มันช่วยนะ เช่นอย่างวันนี้นั่งตลอดรุ่งให้ฝนพรำทั้งคืนนั้นเหมาะที่สุดเลย คือมันชอบอากาศเย็น วันนั้นเกาะติดๆ ลงปั๊บๆ เวลาเท่ากันก็ตาม เราจะไปถือว่านั่งนานปวดมาก นั่งไม่นานไม่ปวดมาก อย่าไปถืออย่างนั้น ถือใจ ถ้าวันไหนพิจารณาดีมันเกาะติดๆ ลงปั๊บๆ ๗ วันนั้นตลอดรุ่งเหมือนกันก็ตาม เวลาเท่ากันก็ตาม ถึงเวลาออกลูกไปเลย นั่น คือวันนั้นร่างกายไม่บอบช้ำ จิตมันคล่องตัวลงได้เร็วๆ

ถ้าวันไหนซัดกันเสียจนเต็มเหนี่ยว ตั้ง ๖ ทุ่มยังลงไม่ได้ก็มี แต่มันไม่ถอยกันเท่านั้นเอง หากลงได้เป็นแต่เพียงว่าช้าหรือเร็ว วันเช่นนั้นเวลาจะลูกออกนี้เข็ด เพราะมันเคยตัดเราแล้ว พอลูก นั่งซัดสมาธินี้ต้องจับขานี้ตั้งออกวางเสียก่อน คือมันเคยแล้วล้มทั้งหงายเลยลุกไม่ขึ้น มันตายหมดแล้วจากนี้มานี้ ตั้งแต่เอวนี้ลงไปนั้นตายหมดแล้ว ส่วนนี้ยังดี

ทีนี้เวลาเราจะลุกขึ้นมันไม่เจ็บไม่ปวดมันตายแล้ว ลูกนี้ก็ล้มตมเลย ล้มแล้วลุกไม่ขึ้นมีแต่แขนค้ำเอาไว้ๆ ขาดายหมด นี่เป็นครั้งแรกที่สอนเรา อ้าว ทำไมเป็นอย่างนี้ๆ อยู่อย่างนั้นแหละเรา ก็เลยปล่อยมันไว้อย่างนั้นแหละ แล้วก็ดู เอ้า มันจะเป็นยังไง นี่เป็นครั้งแรกแหละที่เรา นั่งตลอดรุ่ง พอขึ้นไปที่นี่เลือดลมมันค่อยๆ เดินของมันไป ค่อยเดินไปๆ ค่อยมีความรู้สึกตามแข้งขา แล้วกระดิกดู กระดิกนิ้วเท้าดู คู้เข้ามาดูเหยียดออกดู ถ้ากระดิกมันเฉย คู้เข้ามาก็เฉย เหยียดออกไปก็เฉยไม่ทำตามนี้อ่าลูก ถ้าลูกก็ล้มเลย ทีนี้เวลาเราทดลองดูกระดิกดูก็ได้ เอาคู้เข้ามาได้เหยียดได้ เอ้า ลูกได้ไปได้เลย นั่น

ถ้าวันไหนมันแบบนั้นแล้วต้องได้ทำอย่างนั้น เวลาลูกต้องจับขาที่นั่งขัดสมาธินี้จับออกวาง มันตายหมดแล้วนี่ จับข้างนี้ออกวางทิ้งไว้ก่อนจนกว่ามันกระดิกพลิกแพลงได้แล้ว เราค่อยลุกไปได้ นี่หมายถึงวันที่มันพิจารณายาก ลงได้ช้า ถ้าวันไหนมันจับติดๆ พิจารณา ลงฟุ้งเลยๆ ถึงเวลาแล้วออกมาเดินไปเลย แน่ะ มันขึ้นอยู่กับใจนะ เวลาเท่ากันก็ตาม ถ้าใจคล่องตัวแล้ววันนั้นสะดวก ธาตุชั้นธัมมไม่บอบช้ำมาก ถ้าใจไม่คล่องวันนั้นต้องหนัก นี่เราก็ไม่ได้บอกท่านเรื่องที่เราเป็นอย่างนี้ไม่ได้เคยบอกนะ อย่างกันแตกก็ไม่เคยบอก พอขึ้นไปนั่งปั๊บนี้ท่านใส่เปรี้ยว มันฝึกลงยังฝึกลงเจ้าของนั้นนะ ขึ้นเลย ท่านก็ขัดสารธัมมมาแล้วเรา ยอมรับเลย

จากนั้นมาเราก็ไม่เคยนั่งตลอดรุ่งอีก แน่ะ ถ้าลงมันลงอย่างนั้นนะ ถ้าหากว่าไม่ได้ถูกกระตุกอย่างนั้นแล้วมันยังจะเอาอีก ว่ากันแตก เอ้า แตกก็แตกถ้ากิเลสยังไม่แตกไม่ถอย โน้นนะมันไปโน้นนะ เอาให้กิเลสแตก กันแตกมีปัญหาอะไรนะ แน่ะ พอท่านว่าท่านนั้นหยุดเลย จึงว่าลงอย่างนั้น

ด้วยเหตุนี้เองควรที่จะถกเถียงตรงไหน คือมันไม่ลงใจตรงไหนมันต้องขัดกันอยู่นั้น พอลงแล้วหมอบเลยๆ จับแล้วนะนั่น พอหมอบปั๊บจับปั๊บเลยได้แล้ว ถ้ายังไม่ลงมันยังไม่หมอบแล้วก็สงสัย ไม่ทราบจะปฏิบัติยังไงต่อไป นี่แหละที่มันเอากันเหมือนกับแชมเปียนคือหาความจริง ที่นี้เรื่องอะไรที่มันได้ผ่านมาหมดแล้วนี่ เทศน์สอนมันไม่สงสัยนี่ ผิดถูกเราผ่านมาแล้วทั้งนั้น เป็นครูสอนเราแล้ว แล้วก็ไปเป็นครูสอนคนอื่นได้แม่นยำ นั่นเป็นอย่างนั้นนะ การสอนต้องขึ้นอยู่กับเราก่อน ผิดถูกเราผ่านมาแล้วๆ ที่นี้เวลาสอนบรรดาลูกศิษย์ลูกหามันก็ง่าย ง่ายปั๊บ พอออกมาปั๊บรู้แล้วๆ ออกมาแจ้งไหนปั๊บทางนี้รู้แล้วๆ แก่ปั๊บๆ ไปเลยเป็นอย่างนั้นแหละ

นี่พระวัดเราก็ตั่ง ๕๐ กว่าปีนี่ พระฝรั่งก็มีมาก เราสงสารอยากให้ท่านได้ฝึกฝนอบรม จึงเน้นหนักเรื่องความพากเพียรไม่ให้ท่านไปยุ่งอะไรมากนัก มันจะเสีย แต่ที่เราช่วยชาติบ้านเมืองนี้ กำลังทางด้านปฏิบัตินี้รู้สึกว่ายากกว่าอ่อนลง เราก็ออมรับ เพราะมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยกัน ไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนเต็มเม็ดเต็มหน่วย ทั่ววันมีแต่เดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนาด้วยความตั้งสติตั้งตลอด เป็นความเพียรตลอดเลย อันนี้เดี๋ยวงานนั้นเดี๋ยวงานนี้มันก็ต้องแยกออกไปๆ ความเพียรก็อ่อนลง เรารู้ แต่จะไปตำหนิใครก็ตำหนิไม่ได้ ความจำเป็นมันมีเกี่ยวโยงกันอยู่ เพราะฉะนั้นจึงได้เน้นหนักอยู่เรื่อยกับพระ ถ้าหากว่าจำเป็นที่จะให้ท่านช่วยเหลือก็ให้ช่วยเสียช่วงกาลเวลา จากนั้นแล้วปิดออกให้เข้าไปอยู่ในระดับเดิมความเพียร

คือเรามันผ่านมาแล้ว พุดตรงไหนไม่ใช่คุณนะ คือผ่านมาแล้วพุดตรงไหนมันรู้หมดนี่ มันผ่านมาแล้วทั้งผิดทั้งถูกเป็นครูทั้งนั้น ผิดก็ เอา อันนี้ผิดเป็นครูสอนเราแล้ว เราจะสอนคนอื่นอย่างนี้ไม่ได้ นั่นผิดแล้ว อันนี้ถูกต้อง เอ้า สอนได้แล้วเราถูกต้องแล้วนั่น คือว่าผิดหรือถูกเป็นอาจารย์สอนเราก่อน ก่อนที่จะสอนคนอื่น เป็นบทเรียนมาแล้วๆ ทั้งนั้น โห การฝึกจิตฝึกใจเป็นของเล่นเมื่อไร แต่อันนี้เราไม่ได้หมายถึงว่าจะต้องเป็นอย่างนั้นทุกรายนะ ส่วนมากในสมัยปัจจุบันมักจะเป็นแบบนี้แหละ แบบหนักๆ ครั้งพุทธกาลมันบัวสี่เหล่าบัวหนึ่งคอยที่จะแย้มบานแล้ว พอเปิดประตูปั๊บออกเลยๆ อันหนึ่งก็ไล่หลังกันไป อันที่สามทั้งจะออกทั้งจะเข้า ลากออกปากคอกมันจะโดดเข้าไปในหลังคอก จากนั้นไล่ชนเจ้าของ หาว้าครูบาอาจารย์ดูตัวอย่างนั้นอย่างนี้ นั่นมันไล่ชนเจ้าของเข้าใจไหม ส่วนมากมันอยู่นั้นแหละพวกเรา พวกไล่ชนเจ้าของ มันเป็นชั้นๆ

อุคฆฏิตัญญู อันดับหนึ่งเลย เหมือนวัวอยู่ปากคอกคอยที่จะออก พอเปิดประตูปั๊บพุ่งเลยออกเลย จากนั้นก็หนุนหลังกันไป อันที่สาม เนยยะพอแนะนำสั่งสอน อยู่กึ่งกลางชั้นก็ได้ลงก็ได้ **ปทปรมะ** เรียกว่าหมดค่าแล้วหมดราคา เหมือนคนไข้ เข้าไปโรงพยาบาลเขารักษาคนไข้หายมาเท่าไร แต่คนไข้ไม่ยอมหาย โดดเข้าไปห้องไอซียูคอยลมหายใจเท่านั้นก็ไปเลย นี่ปทปรมะ มันไม่ฟังเสียงอรรถเสียงธรรมนะ ธรรมพระพุทธรเจ้าเลิศมาขนาดไหน ความหนาเสียวอย่างเดียวเท่านั้นไม่ยอมรับเลย เหมือนหมอน้ำอย่างนี้ คว้าปากมันลงไปแล้ว ฝนตกบนท้องฟ้ามาเท่าไรมันก็ไม่เข้าใช้ไหมละ เพราะมันคว้าปากลงไปแล้วเอากันขึ้นมันจะไปปรับได้ยังไง ถ้าหงายปากขึ้นมามันก็เข้า นี่จิตใจที่หงายรับอรรถรับธรรมเข้าได้ๆๆ มันฟัง นี่พวก ปทปรมะ พวกคว้าปากลงๆ เราไม่ได้อยู่ในเขตนั้นแดนนั้น อยู่ในเนยยะ แต่ เนยยะ กับ ปทปรมะ นี่มันสู้กันทั้งวันนะ ส่วนมากเราแพ้ ปทปรมะ แต่ก็ยังมีดีอยู่ที่แพ้กัตามเรายังสู้อยู่ ยอมรับว่าแพ้กัยังดี ไ้อ้หมอบเลยนี้ใช้ไม่ได้นะ

ธรรมไม่มีอะไรที่จะเลิศในโลกนี้นอกจากที่หัวใจอย่างเดียว ใจนี้เลิศเหลือที่สุด เลวที่สุดก็คือใจที่กิเลสตัวเลวเข้าครอบเอาไว้ เลวที่สุด พอเปิดอย่างนี้เปิดทางนี้เปิดทางนี้ค่อยส่องแสงสว่างจ้าขึ้นมาแล้วก็มาเห็นโทษของสิ่งที่หุ้มห่อตัวเองคือกิเลสนั้นแหละ มาเห็นโทษอันนี้ แล้วก็เห็นคุณของธรรมนี้ ทีนี้ก็เปิดเรื่อยๆ ก็เปิดกว้างออกๆ ก็เปิดอัดกันเลย นั่นอย่างที่ว่าไม่นอนทั้งวันทั้งคืน นั่นถึงขั้นเปิดอัดแล้วถอยไม่ได้

ที่เราพูดตะกั๊วว่า พระท่านทำความเพียรมันง่วง คือธาตุขันธ์เป็นเครื่องมือทำงานใจมีแต่หมุ่นจะออกถ่ายเดียวไม่ถอย แต่ธาตุขันธ์มันอ่อนกำลัง ง่วงเหงาหาวนอนอยากหลับอยากนอน ท่านก็หาอุบายวิธีฝึกกรรมหลายอย่าง เช่น นั่งอยู่มันง่วง ลงไปเดิน

จกรรม่วง แล้วดูทิศทางนั้นนั่งวงลงน้ำ ลงแค่นี้ยังวงลงไปอีกวง ฟาดเสียจนกระทั่งบัน
 เหว แล้วเอาฟางเอาหญ้าอะไรมาครอบหัวให้มันตื่นเนื้อตื่นตัว มันจะได้ไม่หลับเข้าใจไหม
 นั่นท่านเอาขนาดนั้น คือจิตของท่านหมุนตลอดแต่ธาตุชั้นมันอ่อนของมันเต็มที่มีมันจะไป
 ไม่รอด ท่านก็ฝึกได้สำเร็จ นี่เป็นแบบหนึ่ง คือธาตุชั้นเมื่อมันอ่อนจริงๆ แล้ว มันก็มีแต่จะ
 คอยจะเกลไถลจะหลับจะนอน ท่านก็ฝึกเอาแบบนี้

ที่นี้ก็ย้อนเข้ามาหาเรื่องตัวของเราอีกนะ มันก็ไปอีกแบบหนึ่ง คือเวลาจะให้หลับให้
 นอนมันไม่ยอมหลับนอน อันนี้ก็หมุนให้นอนไม่ได้เลยแหละ นอนลงนี่จิตนี้มันขัดกันอยู่
 แล้ว ก็เสกกับธรรมอยู่บนหัวใจมันไม่ถอยกัน ลงนอนก็นอนแต่ร่าง ทางนั้นมันหมุนกันอยู่
 ลึกเดี๋ยวก็ลุกขึ้นมา ลุกขึ้นมาก็ขัดกันอีกสุดท้ายแจ้ง นี่ก็เป็นอีกแบบหนึ่ง ท่านพูดวิธีการลง
 น้ำทรมานเจ้าของยอมรับทันทีเรา อันนี้ถ้าไม่ได้ผ่านเวทีไม่เชื่อนะ ใครไม่ได้เชื่อง่ายๆ นะ
 ยอมทันทีเลย วิธีการของท่านเป็นอย่างนั้นธาตุชั้นอ่อนจิตใจหมุนตัวๆ อันนี้ธาตุชั้นอ่อน
 ควรจะนอนมันไม่นอน ทางจิตกิเลสกับธรรมะมันพัดกันนี้สุดท้ายก็แจ้ง เลยนอนไม่หลับ
 อันนี้เป็นแบบหนึ่งนะ มันเป็นอยู่ในนี้พูดไม่ได้มีเธอ

อย่างขึ้นไปพูดให้ท่านฟังว่า ที่ว่าพ่อแม่ครูจารย์ให้ออกทางด้านปัญญา ที่นี้มันออก
 แล้วนะ มันออกยังไง นั่น ก็มันไม่นอนทั้งวันทั้งคืน มันพิจารณาทั้งวันทั้งคืนมันไม่นอน นั่น
 แลหะมันหลงสังขารท่านว่า ทางนี้ก็เถียงแหละ ถ้าไม่พิจารณามันก็ไม่รู้ นั่นแหละบ้าหลง
 สังขารใส่เข้าไปอีก แทนที่จะแบ่งให้เราไม่ให้ะ อันนี้มันก็ไม่ถอยอยู่ลึกๆ ขัดกันเสีย เวลา
 จะตายแล้วก็ถอยเข้ามาๆ ที่นี้ พักในสมาธิเหมือนถอดเสื้อถอดหมาม เหนื่อยพักกำลัง
 จิตใจ โห เหมือนถอดเสื้อถอดหมานี่ประการหนึ่ง ประการหนึ่งบังคับด้วยพุทโธๆ ให้
 หลับ อันหนึ่งบังคับด้วยพุทโธให้เป็นสมาธิหนึ่ง เราต้องทำของเราเอง อย่างนี้จะมาสอนกัน
 มันลำบากนะ เป็นอุบายวิธีการของแต่ละคนๆ ที่จะฝึกตนเข้าใจเธอ สำหรับเราๆ ทำของ
 เราอย่างนี้ ได้อุบายอะไรเราก็จับอันนั้นไว้ๆ

เช่นอย่างที่ว่าตั้งสติ สตินี้เราสำคัญอยู่ที่อาหาร นั่นมันจับได้แล้วนะ คืออาหารถ้า
 วันไหนเราฉันทให้อิ่มแล้ว สตินี้พรวดพราดๆ ไม่ค่อยติดต่อกัน ผ่อนอาหารลงสติค่อยดีขึ้นๆ
 นั่นอาหารสำคัญมากนะ ที่นี้ฟาดเสียจนอด อดอาหารสติแนวๆๆ อดไปหลายวันเท่าไรตรง
 แนวเลยมันก็รู้ ที่นี้เราถึงจะยากลำบากขนาดไหนก็ตามเราก็ต้องทนเอา เพราะผลงานมันมี
 อย่างนี้จะไปทำอย่างอื่นไม่ได้ ก็ต้องทำอันนี้ทนเอา เรียกว่าทนเอา ถ้าไม่ทนเอาที่นอนตาย
 เอา ก็มีเท่านั้นละ บอกว่าทนเอา ถ้ายังทนไม่ไหวรี นอนตายเอาที่ว้ายังงั้น เอาละพอเลิกละ

โยม หลวงตาเจ้าคะ ขอถามนิดหนึ่ง อย่างเรากวนา พุทโธฯ ไปเรื่อย ๆ แล้วจิตถึงสงบ พอสงบแล้วที่นี้มีเป็นผู้หญิงมาแลบลิ่นปลิ้นตาให้อย่างงี้ไปไม่ถูกคะ แล้วเราจะดูเขาต่ออย่างไรคะ

หลวงตา ให้ย้อนเข้ามาคำบริกรรมนี้เสีย พอเปลอมันจะออกอย่างงั้น พอย้อนเข้ามาหาผู้รู้นี้ อันนั้นก็หายเพราะอันนั้นเป็นเงาของอันนี้ อันนี้เปลอมันออกเข้าใจหรือ พอเข้ามาที่นี้บัพอันนั้นจะหายไปค่อยหาย อันนี้เป็นเงาของจิตต่างหาก มันยังไม่เป็นของจริง ของจริงเช่นเทวบุตรเทวดาเป็นจริงมาก็มี เงาอยู่กับตัวของเราก็คงมี มันหลายอย่างเวลาพิจารณาไปมันเข้าใจหมด อะไรเป็นเงา อะไรตัวจริงมันจะรู้ของมัน

โยม หลวงตาเจ้าคะ หนูกราบขออนุญาตเจ้าคะ คือว่าขณะที่จิตมันว่าง ตามที่หลวงตาเคยให้สติไปกำกับ-กับจิต ที่นี้พอสติมันแนบกับจิต ความคิดมันหากเป็นเอง มันมีแต่ความว่างเจ้าคะ

หลวงตา ว่างแล้วเราปรุงภาพอะไรขึ้นได้

โยม ไม่ปรุง ถ้าจะให้ปรุงเหมือนกับว่ามันเปลอสติ แต่มันก็ไม่เปลอ แต่ถ้ามันจะคิด มันก็จับได้มันก็จะไม่มีความคิด แต่ถ้ามันจะคิดก็เหมือนกับว่ามันขี้เกียจจะคิดเจ้าคะ มันไม่อยากจะคิด

หลวงตา ให้อยู่ในจุดนั้นแหละ

โยม จุดความว่างหรือเจ้าคะ

หลวงตา จุดความว่างนั้นละ ฐานของความว่างคืออะไร ก็คือจิตนั้นแหละเข้าใจหรือ มันเป็นชั้น ๆ คือความว่างมันว่างหลายชั้นหลายตอน เช่นพอจิตเข้าสู่สมาธิ นี่มันก็ว่างแล้วไม่มีอะไรยุ่ง เวลาจิตเป็นสมาธิว่างอยู่ภายในตัวเอง พอถอนจากสมาธิแล้วมันก็ไม่ว่าง ที่นี้พอจิตขั้นที่สองมานี้ พิจารณาในชั้นของจิตขั้นว่างมันก็ว่างของมัน แต่ยังไม่ได้อ่างในตัวเอง หากว่างสิ่งรอบด้าน ตัวเองก็ยังเข้าใจว่าตัวเองก็ว่างกับเขา หลงไปด้วยบ้าไปด้วยเข้าใจไหม ที่นี้ขั้นที่สามว่างทั้งภายนอก ว่างทั้งภายใน ปล่อยทั้งภายนอกภายในหมดโดยสิ้นเชิง สามขั้นเข้าใจไหม พอถึงจุดนี้แล้วมันปล่อยหมด ไม่สนใจกับอะไร

โยม หลวงตาเจ้าคะ บางครั้งมันว่างมันหายหมดทั้งตัวทั้งใจ เหมือนกับหัวใจก็หายไปด้วย

หลวงตา ความรู้หายไหมละ

โยม มันหายไปหมดเลยเจ้าคะ

หลวงตา ไม่หาย ว่าความรู้หายไปแสดงว่าผิด ความรู้นั้นละเป็นตัวการ อันนั้น
หายไป อันนี้หายไป ตัวเองมันไม่หายนี่ เข้าใจไหม มันก็มาตื่นเงาตัวเองอยู่นั้นแหละ

โยม มันเห็นเป็นความว่างอยู่

หลวงตา ให้มันว่างนั้นแล้ว มันหายแล้วมันอะไรจะมาเห็นมารู้ ตัวว่างก็คือจิตนั้น
แหละ ให้อยู่ในจุดนั้นไม่เป็นไรไม่ผิด พูดอะไรมาพูดออกมาซิ ไม่ได้คุยก็ยังบอกแล้ว ก็มัน
ครอบไว้หมดแล้วนี่ ธรรมพระพุทเจ้าสะทกสะท้านกับอะไร สามแดนโลกธาตุมีแต่บุตรแต่
คุณ ฟังให้ชัดเจน มีแต่บุตรแต่คุณแล้วมาเห่าว้อๆ มาเห่าหาอะไร ประสาคุณประสามบุตร
แน่เข้าใจหรือ พูดให้มันชัดๆ อย่างนั้น

อะไรจะไปอัศจรรย์เท่าจิตไม่มีว่างั้นเลย พอถึงนี้แล้วปล่อยหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มี
อะไรเหมือนเลย สามแดนโลกธาตุนี้ไม่มีอะไรเหมือนเลย นั้นฟังซินะ จิงว่าอัศจรรย์ๆ ไม่มี
อะไรเหมือนเลย มันถูกปิดถูกครอบอยู่ด้วยกิเลสตัวบุตรตัวคุณ จิงเลอะเทอะทั้งวันทั้งคืน
ยุ่งกับสิ่งนั้น ทุกข์กับสิ่งนี้ตลอด เอาละที่นี้ไปละ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz